

A KŐZETLEMEZEK ÉS A HEGYSÉGKÉPZŐDÉS

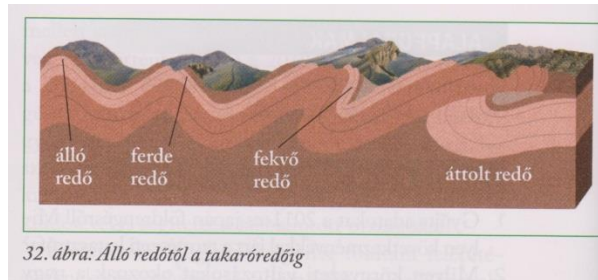
Szerkezeti mozgások: gyűrődés – vetődés – kiemelkedés

Gyűrődés: oldalirányú nyomás, mélyben, magas hőmérséklet → képlékeny

Alapeleme: redő = redőboltozat (antiklinális) + redőteknő (szinklinális)

Típusai: álló, ferde, fekvő, áttolt takaróredő (4).

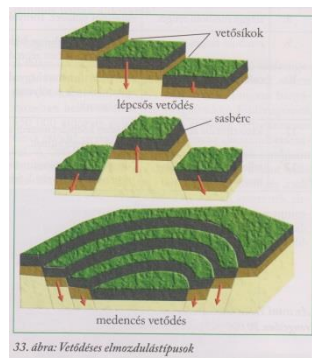
Alpok: áttolt takaróredők (több száz km).



Vetődés: az kőzet a különböző erőhatások miatt törik → szilárd

Alapeleme: rög = vetősíkok által közrefogott kőzettömeg

Típusai: sasbérc, árok, lépcsős vetődés, medence (4).



A hegységek ütköző lemezszegélyeken képződnek

Ütközés három típusa → három különböző jellegű hegységrendszer.

1. Két óceáni lemez ütközik.
2. Egy óceáni és egy szárazföldi lemez ütközik.
3. Két szárazföldi lemez ütközik.

Hegységrendszer = az egy hegységképződési ciklus során képződött hegységek összessége (pl. Pacifikus-hegységrendszer, Eurázsiai-hegységrendszer, Variszkuszi-hegységrendszer, Kaledóniai-hegységrendszer).

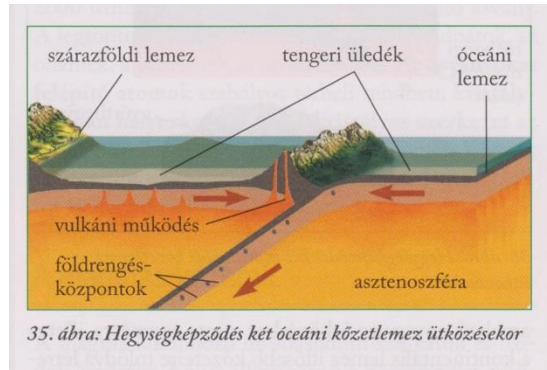
Hegységképződés két óceáni lemez ütközésekor

Legegyszerűbb változat.

Subdukció, mélytengeri árok, a beolvadó kőzetlemez anyagából vulkáni képződmények keletkeznek: tenger alatti íves küszöbhátak, vulkáni szigetívek.

Bázisos kőzetek (pl. bazalt).

Pl. Új-Hebridák, Salamon-szigetek.



Hegységképződés óceáni és szárazföldi lemez ütközésekor

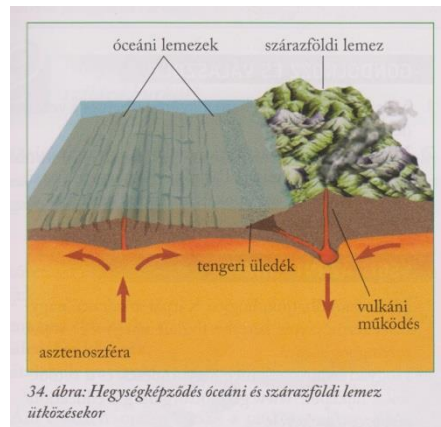
Szubdukció, mélytengeri árok, a beolvadó kőzetlemez anyagából vulkánok keletkeznek.

Semleges, savanyú kőzetekből (pl. andezit, riolit).

Mélységi magmás kőzettestek.

Alárendelten gyűrt üledékek is.

Pl. Andok (Nazca-lemez + Dél-amerikai-lemez).



Hegységképződés két kontinentális lemez ütközésekor

A köztes óceáni medencék megsemmisülnek. Mikrolemezek töredeznék le.

Gyűrt szerkezetű üledékes kőzetek.

Pl. Alpok.

